

9 De aarde woest en ledig

Wat is er gebeurd dat alle dingen wederom onder één Hoofd bijeengebracht moesten worden, beide de dingen die in de hemelen en die op de aarde zijn? Waarom moesten alle dingen, beide die in de hemel en die op de aarde zijn, verzoend worden?

De woorden 'hemelen en aarde' lijken de sleutel tot het antwoord op deze vragen. Deze woorden vinden we voor het eerst in Genesis 1:1.

'In het begin schiep God de hemel en de aarde.' (Gen. 1:1).

Van de aarde lezen we dan de volgende woorden:

'De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed; en de Geest van God zweefde boven het water.' (Gen. 1:2).

Onheilspellende woorden zijn dit. 'Woest', 'leeg', 'duisternis', en 'afgrond'¹. Is dit werkelijk het gevolg van 'in het begin schiep God de hemel en de aarde'? Schiep Hij de aarde woest en leeg? Waarom? Is dit het volmaakte werk van God? En wat is de reden dat in vers 2 alleen de aarde nog wordt genoemd? Gelden deze duistere woorden alleen voor de aarde? Maar als God bij machte is de hemel zo te scheppen dat die geen verbetering behoeft, waarom deed hij dat dan niet met de aarde? En als we inderdaad mogen lezen, 'in Christus schiep God de hemel en de aarde' - en als we dat hier dan niet mogen lezen, dan leert de Schrift dat wel elders, zoals we gezien hebben - kan dat dan wel: 'in Christus', 'woest en leeg'?

Vragen die we mogen stellen. Vragen waar we een antwoord op gaan zoeken.

Tohoe wa vohoe

Jesaja

*Tohoe wa vohoe*² zijn de Hebreeuwse klanken voor 'woest en leeg'. Als we de woorden natrekken in een concordantie, dan zien we dat het woord voor leeg

¹ SV, i.p.v. 'watervloed'.

² Voor een concordantie van deze woorden, zie bijlage 5.

slechts driemaal voor komt in de Bijbel en in elk van de drie gevallen gaat het samen met het woord voor woest.

*'Kauw en nachtuil zullen het in bezit nemen, ransuil en raaf zullen daar wonen. Hij zal er het meetlint van de **woestheid** over uitspannen en het paslood van de **leegte**.'* (Jes. 34:11).

De vetgedrukte woorden zijn hier de vertaling van *tohoe* en *vohoe*. De tekst en het hoofdstuk waarin de tekst voorkomt gaat over gericht.

'Want het zal zijn de dag van de wraak van de HEERE, het jaar van de afrekening om de rechtszaak van Sion.' (Jes. 34:8).

De dag van de wraak van de HEERE verwijst ons naar de dag des Heeren in de Openbaring (Opb. 1:10). Vergelijk daartoe ook vers 4 met 2 Petrus 3:10 en Openbaring 20:11.

Het gaat hier over Gods oordeel over de heidenen in het algemeen en over Edom in het bijzonder. 'Toorn', 'grimmigheid', 'ban', 'slachting', 'gesneuvelden', 'dode lichamen', 'bloed', 'Mijn zwaard', zijn uitdrukkingen die al in de eerste vijf verzen van dit hoofdstuk voorkomen. Oordeel en niet schepping is het onderwerp van dit Schriftgedeelte. En het resultaat daarvan is 'woestheid' en 'leegte'.

Tohoe wa vohoe **Jeremia**

'Ik zag het land, en zie, het was woest en leeg, en keek naar de hemel—zijn licht was er niet.' (Jer. 4:23).

Deze tekst vertoont wel heel erg veel overeenkomst met Genesis 1:2. Het woord voor land is *èrèts*, hetzelfde dat in Genesis 1 voor aarde wordt gebruikt. De hemel, zijn licht was er niet. Ofwel er was duisternis. Ook deze tekst staat geheel in de context van oordeel. Zie vers 8:

'Omgord u daarom met een rouwgewaad, bedrijf rouw en weeklaag, want de brandende toorn van de HEERE keert zich niet van ons af.' (Jer. 4:8).

Nu is het het land Israël zelf dat door Gods oordeel vanwege de gruwelijke zonden van het volk woest en ledig wordt door Gods oordeel. Dat er te midden van dit oordeel over Sion toch nog woorden van genade worden gesproken zien we in vers 27.

'Want zo zegt de HEERE: Heel het land zal een woestenij worden – toch zal Ik er geen vernietigend einde aan maken.' (Jer. 4:27).

Wat leiden we hier nu uit af? Wat heeft dit allemaal met Genesis 1 te maken?

De verwoesting

'In het Begin schiep God de hemel en de aarde.'

Na dit vers staat er een punt. We weten weinig van deze oorspronkelijke schepping. Iets van de heerlijkheid ervan mogen we misschien zien in de nieuwe hemel en de nieuwe aarde (Opb. 21), of wellicht nog grootser in die onbevattelijke woorden waarin God Zijn doel aangeeft: God alles in allen (1 Kor. 15:23).

Vers 2 (en het vervolg) heeft allemaal betrekking op de aarde. Van de hemel in vers 1 wordt niets meer gezegd. Ongetwijfeld heeft in deze schepping ook de schepping van de hemelwezens, waaronder de overheden en machten en de engelen en cherubs plaatsgevonden.

Na de schepping van deze hemel en aarde gebeurde er iets. Als gevolg van die gebeurtenis werd de aarde woest en ledig! De aarde was niet woest en ledig geschapen. Ze is het geworden. Als we het vergelijken met Jesaja 34 en Jeremia 4, dan ligt de gevolgtrekking voor de hand dat het is vanwege Gods oordeel. Om welke reden verwoest Hij het werk van Zijn handen anders dan om de zonde? Is het vanwege de val van satan en zijn medestanders?

Er zit dus een tijd tussen Genesis 1:1 en 1:2. We weten niet wanneer die grote catastrofe heeft plaats gevonden. We weten niet hoelang die oorspronkelijke schepping in stand is gebleven. We weten ook niet hoe lang de aarde woest en leeg is gebleven. Beide onbekende periodes kunnen evengoed tientallen,

honderden, duizenden, miljoenen of nog veel meer jaren hebben geduurd. Het maakt voor ons ook niet zo veel uit. Wij leven in de huidige schepping, die in zes dagen gemaakt werd. Dat is dus niet dezelfde schepping die in vers 1 beschreven staat; het is een herschepping.